

Samenvatting:

Het pensioenvermogen en de vermogensgroei van de pensioenfondsen zijn zo groot dat indexatie gemakkelijk kan. Zelfs met terugwerkende kracht. Ook de vergrijzing blijkt geen enkel probleem te zijn. Die blijkt nauwelijks een rol van betekenis te spelen.

Dat er al jarenlang niet geïndexeerd wordt is een gevolg van foutieve berekeningen met een voorspellend rekenmodel dat incompleet is. Ter wille van de eenvoud zijn namelijk een aantal essentiële parameters (zogenaamde 'ankers') weggelaten.

In onderstaande toelichting wordt uiteengezet wat er mis is met het model en hoe dit probleem heel eenvoudig opgelost kan worden.

Toelichting:

Voor de bepaling van het pensioenbeleid is gebruik gemaakt van een voorspellend rekenmodel. Het is belangrijk om te controleren of een model, waar zoveel vanaf hangt, goede voorspellingen doet. Dat is minder moeilijk dan het lijkt, zodat we dat gewoon zelf kunnen doen. Een model doet het goed wanneer voorspellingen uit het verleden, redelijk overeenstemmen met de werkelijkheid van later.

De voorspellingen in de afgelopen 10 jaar zijn algemeen bekend. Ze waren keer op keer zo somber dat het niet mogelijk leek om de pensioenen te indexeren. De werkelijkheid was anders. Achteraf bleken de rendementen van de pensioenfondsen zo goed te zijn dat het pensioenvermogen in 10 jaar tijd is verdubbeld. De conclusie is simpel. Het model zat er helemaal naast en is daarom onbruikbaar.

De verdubbeling van het pensioenvermogen is een gevolg van een langjarige rendement (ongeveer 6 %) dat ongeveer het 3-voudige bedraagt van de inkomsten door premies. De uitgaven voor uitkeringen zijn inmiddels al net zo bescheiden en bedragen ongeveer 2 % van het vermogen. Dit percentage wordt elk jaar minder omdat het vermogen iedere 10 jaar verdubbelt.

Verder zij opgemerkt dat de opgelopen achterstand van circa 20 % op de indexatie nauwelijks invloed heeft op de groei van het pensioenvermogen. De jaarlijkse besparing op de uitkeringen bedraagt slechts 20 % van 2 % = 0.4 % van het vermogen. De kool is het sop niet waard.

Een ander vraagstuk is of de pensioenvermogens doorgaan met hun indrukwekkende groei als de vergrijzing zo toe blijft nemen. Zijn daar misschien voorbeelden van? Een pensioenfonds waarvan het aantal deelnemers in de afgelopen 40 jaar met meer dan de helft is afgenomen is het Hoogovenpensioenfonds. Ondanks de veel grotere vergrijzing dan je gemiddeld ooit in Nederland mag verwachten, blijkt uit de jaarcijfers dat het vermogen in 10 jaar tijd met ongeveer met 80 % is toegenomen. Dit indrukwekkende resultaat uit de praktijk rechtvaardigt de simpele conclusie. Maak je toch niet zo druk om de vergrijzing.

Eindconclusies:

Vergrijzing of niet, de vermogensgroei van de pensioenfondsen is zo krachtig dat indexeren gemakkelijk kan. Zelfs met terugwerkende kracht.

Een rekenmodel dat fout voorspelt kan maar beter niet meer gebruikt worden. Dat is ook niet nodig, want het oude systeem voldeed prima.

De gebruikte gegevens zoals het pensioenvermogen, de inkomsten d.m.v. premies en de uitgaven voor pensioenuitkeringen van nu en 10 jaar geleden zijn openbaar en zijn te vinden op het internet in de jaarverslagen van de pensioenfondsen.

Voor de geïnteresseerden rest nog de vraag: Wat is er eigenlijk mis met het model?

Volgens prof. Bomhoff worden de verschillen tussen het rekenmodel waarmee pensioenfondsen hun voorspellingen moeten doen en de echte economie veroorzaakt doordat er een Kalmanfilter is toegepast waarin ter wille van de eenvoud een aantal onmisbare ankers voor de beurs zijn weggelaten (bron: <https://www.wyniasweek.nl/haal-de-pensioenen-weer-weg-bij-de-nederlandsche-bank/?pdf=18909>).

Intussen heeft ook de maker van het model toegegeven dat zijn rekenmodel geen 'anker' bevat. Daardoor spuit de computer te vaak idiote uitkomsten uit die we in de echte wereld nog nooit hebben gezien maar die nu wel door DNB worden misbruikt om de pensioenfondsen nog verder weg te duwen van beleggingen in aandelen. Aldus prof. Bomhoff.